

הלכות תפילין מזוזה וספר תורה פרק ח

פרק ח

פרישיות פתוחות וסתומות

דין פרשה פתוחה

א.

פרשה פתוחה יש לה שתי צורות.

אם גמר באמצע השיטה - מניח שאר השיטה פנוי, ומתחיל הפרשה שהיא פתוחה מתחילת השיטה השניה, כגון זה

במה דברים אמורים, שנשאר מן השיטה רווח כשיעור תשע אותיות, אבל אם לא נשאר אלא מעט, או אם גמר בסוף השיטה - מניח שיטה שניה כולה פנויה בלא כתב, ומתחיל הפרשה הפתוחה מתחילת שיטה שלישית, כגון זה

פרשה סתומה

ב.

ופרשה סתומה יש לה שלש צורות.

אם גמר באמצע שיטה - מניח רווח כשיעור, ומתחיל לכתוב בסוף השיטה מתחילת הפרשה שהיא סתומה, עד שיימצא הרווח באמצע, כגון זה

ואם לא נשאר מן השיטה כדי להניח הרווח כשיעור ולכתוב בסוף השיטה תיבה אחת, יניח הכל פנוי, ויניח מעט רווח מראש שיטה שניה, ויתחיל לכתוב הפרשה הסתומה מאמצע שיטה, כגון זה

ואם גמר בסוף השיטה, מניח מתחילת שיטה שניה כשיעור הרווח, ומתחיל לכתוב הפרשה הסתומה מאמצע השיטה, כגון זה

נמצאת אומר שפרשה פתוחה תחילתה בתחילת השיטה לעולם, ופרשה סתומה תחילתה מאמצע השיטה לעולם.

הגהת פרשה פתוחה

א.

ספר שאינו מוגה במלא וחסר - אפשר לתקנו ולהגיהו, כמו שביארנו. אבל אם טעה ברווח הפרשיות, וכתב סתומה פתוחה, או פתוחה סתומה, או שהפסיק ברווח והניח פנוי במקום שאין בו פרשה, או שכתב כדרכו ולא הפסיק ברווח במקום הפרשה, או ששינה צורות השירות - הרי זה פסל, ואין לו תקנה אלא לסלק את כל הדף שטעה בו:

ד.

ולפי שראיתי שיבוש גדול בכל הספרים שראיתי בדברים אלו, וכן בעלי המסורת שכותבין ומחברין להודיע הסתומות והפתוחות נחלקין בדברים אלו כמחלוקת הספרים שסומכין עליהן, ראיתי לכתוב הנה כל פרשיות התורה הסתומות והפתוחות וצורות השירות, כדי לתקן עליהם כל הספרים ולהגיה מהן:

ה.

וספר שסמכנו עליו בדברים אלו הוא הספר הידוע במצרים, שהוא כולל ארבעה ועשרים ספרים, שהיה בירושלים מכמה שנים להגיה ממנו הספרים, ועליו היו הכל סומכין, לפי שהגיהו בן אשר ודקדק בו שנים, והגיהו פעמים רבות כמו שהעתיקו, ועליו סמכתי בספר תורה שכתבתי כהלכתו:

ספר בראשית

1. יהי רקיע,
 2. יקוו המים,
 3. יהי מאורות,
 4. ישרצו המים,
 5. תוצא הארץ,
 6. ויכלו,
 7. אלה תולדות השמים,
- כולן פתוחות, והן שבע פרשיות.
1. אל האשה אמר,

2. ולאדם אמר,

שתיהן סתומות.

ויאמר י"י אלהים, פתוחה.

1. והאדם ידע,

2. זה ספר,

3. ויחי שת,

4. ויחי אנוש,

5. ויחי קינן,

6. ויחי מהללאל,

7. ויחי ירד,

8. ויחי חנוך,

9. ויחי מתושלח,

10. ויחי למך,

11. ויהי נוח,

אחת עשרה פרשיות אלו כולן סתומות.

1. וירא י"י,

2. אלה תולדות נח,

שתיהן פתוחות.

1. ויאמר אלהים לנח,

2. וידבר אלהים אל נח,

3. ויאמר אלהים אל נח,

שלשתן סתומות.

1. ויהיו בני נח,

2. ואלה תולדות בני נח,

שתיהן פתוחות.

1. וכנען ילד,

2. ולשם יולד,

שתיהן סתומות.

1. ויהי כל הארץ,

2. אלה תולדות שם,

שתיהן פתוחות.

1. וארפכשד חי,

2. ושלח חי,

3. ויחי עבר,

4. ויחי פלג,

5. ויחי רעו,

6. ויחי שרוג,

7. ויחי נחור,

8. ויחי תרח,

כולן סתומות, שמונה פרשיות.

1. ויאמר י"י אל אברם,

2. ויהי רעב,

3. ויהי בימי אמרפל,

שלשתן פתוחות.

1. אחר הדברים,

2. ושרי אשת אברם,

3. ויהי אברם,

4. ויאמר אלהים אל אברהם,

ארבעתן סתומות.

וירא אליו, פתוחה.

1. ויסע משם,

2. וי"י פקד,

שתיהן סתומות.

1. ויהי בעת,

2. ויהי אחר,

3. ויהי אחרי הדברים,

4. ויהיו חיי שרה,

ארבעתן פתוחות.

ואברהם זקן, סתומה.

1. ויוסף אברהם,

2. ואלה תולדות ישמעאל,

3. ואלה תולדות יצחק,

4. ויהי רעב,

ארבעתן פתוחות.

1. ויהי עשו,

2. ויהי כי זקן יצחק,

3. ויצא יעקב,

שלשתן סתומות.

וישלח יעקב, פתוחה.

1. ויבוא יעקב,

2. ותצא דינה,

שתיהן סתומות.

1. ויאמר אלהים,

2. וירא אלהים,

3. ויהיו בני יעקב,

4. ואלה תולדות עשו,

ארבעתן פתוחות.

אלה בני שעיר, סתומה.

1. ואלה המלכים,

2. וישב יעקב,

3. ויהי בעת ההיא,

שלשתן פתוחות.

ויוסף הורד, סתומה.

1. ויהי אחר הדברים,

2. ויהי מקץ,

שתיהן פתוחות.

1. ויגש אליו יהודה,

2. ואלה שמות,

3. ואת יהודה,

שלשתן סתומות.

1. ויהי אחרי,

2. ויקרא יעקב,

3. שמעון ולוי,

4. יהודה,

5. זבולון,

6. יששכר,

כולן פתוחות, והן שש.

1. דן,

2. גד,

3. מאשר,

4. נפתלי,

5. בן פורת,

חמשתן סתומות.

בנימין, פתוחה.

מנין הפתוחות שלש וארבעים, והסתומות שמונה וארבעים.

הכל, אחד ותשעים פרשיות:

ספר ואלה שמות.

1. ויקם מלך חדש,

2. וילך איש,

3. ויהי בימים הרבים,

שלשתן פתוחות.

ומשה היה רעה, סתומה.

1. וילך משה וישב,

2. ויאמר י"י אל אהרן,

שתיהן פתוחות.

וידבר אלהים אל משה, סתומה.

1. וידבר י"י אל משה,

2. וידבר י"י אל משה ואל אהרן,

שתיהן פתוחות.

1. אלה ראשי בית אבותם,

2. וידבר י"י אל משה,

שתיהם סתומות.

1. ויאמר י"י אל משה,

2. ויאמר י"י אל משה ואל אהרן,

שתיהן פתוחות.

1. ויאמר י"י אל משה כבד,

2. ויאמר י"י אל משה אמור אל אהרן,

שתיהן סתומות.

וידבר י"י אל משה, פתוחה,

1. ויאמר י"י אל משה אמור אל אהרן,

2. ויאמר י"י אל משה השכם בבקר,

שתיהן סתומות.

1. ויאמר י"י אל משה בא אל פרעה,

2. ויאמר י"י אל משה ואל אהרן,

שתיהן פתוחות.

1. ויאמר י"י אל משה השכם,

סתומה.

2. ויאמר י"י אל משה נטה,

3. ויאמר י"י אל משה בא אל פרעה,

שתיהן פתוחות.

1. ויאמר י"י אל משה נטה ירך בארבה,

סתומה.

2. ויאמר וכו' ויהי חשך,

3. ויאמר וכו' עוד נגע,

שתיהן פתוחות.

1. ויאמר משה,

2. ויאמר י"י אל משה,

3. ויאמר י"י אל משה ואל אהרן,

שלשתן סתומות.

1. ויקרא משה,

פתוחה.

1. ויהי בחצי הלילה,

סתומה.

1. ויסעו בני ישראל,

2. ויאמר י"י אל משה ואהרן,

שתיהן פתוחות.

1. ויהי בעצם,

סתומה.

2. וידבר וכו' קדש לי,

3. והיה כי יביאך,

שתיהן פתוחות.

1. ויהי בשלח,

סתומה.

1. וידבר וכו' וישבו ויחנו,

2. ויאמר י"י אל משה מה תצעק אלי,

3. ויאמר י"י אל משה נטה את ירך,

4. אז ישיר משה,

5. ותקח מרים,

חמשתן פתוחות.

ויסע משה,

ויבואו אלימה,

ויאמר י"י אל משה הנני ממטיר,

שלשתן סתומות. וידבר י"י אל משה, פתוחה. ויאמר י"י אל משה, סתומה. ויסעו כל עדת, ויבא עמלק, ויאמר י"י אל משה כתב זאת, וישמע יתרו, בחדש השלישי, חמשתן פתוחות. וידבר אלהים, אנכי, לא תשא, שלשתן סתומות. זכור, פתוחה. כבד, לא תרצח, לא תנאף, לא תגנוב, לא תענה, לא תחמוד, לא תחמד, כולן סתומות, והן שבע. וכל העם, פתוחה. ויאמר י"י אל משה, סתומה. ואלה המשפטים, פתוחה. וכי ימכור, מכה איש, וכי יזיד איש, ומכה אביו, וגונב איש, ומקלל אביו, וכי יריבון, וכי יכה איש, וכי ינצו, וכי יכה איש, כולן סתומות, והן עשר. וכי יגח שור, פתוחה. וכי יפתח איש, וכי יגוף שור איש, כי יגנוב איש, כי יבער איש, כי תצא אש, כי יתן איש, כי יתן איש, כולן סתומות, שבע. וכי ישאל, פתוחה. וכי יפתה, מכשפה, זובח לאלהים, שלשתן סתומות. אם כסף, פתוחה. אלהים לא תקלל, לא תשא, כי תפגע, כי תראה, לא תטה, חמשתן סתומות. הנה אנכי, פתוחה. לא תהיה

משכלה, סתומה. ואל משה אמר, פתוחה. ויאמר י"י, סתומה. וידבר י"י, פתוחה. ועשו ארון, סתומה. ועשית שלחן, ועשית מנורת, שתיהן פתוחות. ואת המשכן, סתומה. ועשית את הקרשים, פתוחה. ועשית פרוכת, ועשית את המזבח, ועשית את חצר המשכן, ואתה תצוה, ואתה הקרב, חמשתן סתומות. ועשו את האפד, פתוחה. ועשית משבצות, ועשית חשן, ועשית את מעיל, ועשית ציץ, וזה הדבר, וזה אשר תעשה, כולן סתומות, והן שש. ועשית מזבח, וידבר דכי תשא, וידבר דועשית כיור, וידבר דבשמים, ארבעתן פתוחות. ויאמר דקח לך סמים, וידבר דראה קראתי, שתיהן סתומות. ויאמר י"י, פתוחה. ויתן אל משה, סתומה. וידבר דלך רד, ויפן וירד, שתיהן פתוחות. וידבר דלך עלה מזה, סתומה. ויאמר משה, ויאמר י"י אל משה גם, ויאמר י"י אל משה פסל, ויאמר י"י אל משה כתב, ארבעתן פתוחות. ויקהל משה, סתומה. ויאמר משה, ויאמר משה אל בני ישראל, שתיהן פתוחות. ויעשו כל חכם לב, סתומה. ויעש יריעות, פתוחה. ויעש את הקרשים, סתומה. ויעש בצלאל, ויעש את השלחן, ויעש את המנורה, ויעש את מזבח הקטורת, ארבעתן פתוחות. ויעש את מזבח העולה, ויעש את הכיור, ויעש את החצר, אלה פקודי, כל הזהב, חמשתן סתומות. ויעש את האפוד, פתוחה. ויעשו את אבני, סתומה. ויעש את החשן, ויעש את מעיל, שתיהן פתוחות. ויעשו את הכתנות, ויעשו את ציץ, ותכל, שלשתן סתומות. ויביאו את המשכן, וידבר דביום החודש, שתיהן פתוחות. והי בחודש הראשון, ויקח ויתן, ויתן את השלחן, וישם את המנורה, וישם את מזבח, וישם את מסך, וישם את הכיור, ויקם את החצר, כולן סתומות, והן שמונה. ויכס הענן, פתוחה.

מנין הפתוחות תשע ושישים, ומנין הסתומות חמש ותשעים.

הכל, קס"ד פרשיות:

ואם מן הצאן, סתומה. ואם מן העוף, פתוחה. ונפש כי תקריב, וכי תקריב, ואם מנחה, ואם מנחת, ואם תקריב, חמשתן סתומות. ואם זבח, ואם מן הצאן, ואם עז, וידבר י"י, ואם כל עדת, אשר נשיא, ואם נפש, ואם כבש, ונפש כי תחטא, כולן פתוחות, והן תשע. ואם לא תשיג, וידבר י"י, שתיהן סתומות. ואם נפש, וידבר וכו' נפש, וידבר וכו' צו, שלשתן פתוחות. וזאת תורת, סתומה. וידבר דזה קרבן, וידבר וכו' דבר אל אהרן, וזאת תורת האשם, וזאת תורת זבח, וידבר וכו' דבר אל בני ישראל, וידבר וכו' קח את אהרן, כולן פתוחות, והן שש.

ויהי ביום השמיני, סתומה. וידבר י"י אל אהרן, וידבר משה, וידבר י"י אל משה, שלשתן פתוחות. וזה לכם, וכי ימות, שתיהן סתומות. וידבר דאשה כי תזריע, וידבר דאדם כי יהיה, נגע צרעת, ובשר, ארבעתן פתוחות. או בשר, סתומה. ואיש או אשה, פתוחה. ואיש או אשה כי יהיה בעור בשרם, ואיש כי ימרט, והבגד, שלשתן סתומות. וידבר דזאת תהיה, פתוחה. ואם דל, סתומה. וידבר דכי תבואו, וידבר דדברו אל בני ישראל, שתיהן פתוחות. ואיש כי תצא, סתומה. ואשה כי תהיה, פתוחה. ואשה כי יזוב, סתומה. וידבר דאחרי מות, וידבר דדבר אל אהרן, וידבר דדבר אל בני ישראל, שלשתן פתוחות. איש איש, ערות אביך, ערות אשת אביך, ערות אחותך, ערות בת בנך, ערות בת אשת, ערות אחות אביך, ערות אחות אמך, ערות אחי אביך, ערות כלתך, ערות אשת אחיך, ערות אשה, כולן סתומות, והן שנים עשרה. וידבר דדבר אל כל עדת, וכי תבואו אל הארץ, שתיהן פתוחות. וכי יגור, סתומה. וידבר דאשר יתן מזרעו, ויאמר י"י אל משה אמור אל הכהנים, שתיהן פתוחות. והכהן הגדול מאחיו, וידבר דדבר אל אהרן, שתיהן סתומות. וידבר דוינזרו, וידבר דדבר אל אהרן ואל בניו ואל כל

בני, שתיהן פתוחות. וידבר דשור או כשב, סתומה. וידבר דדבר אל בני ישראל, אלה מועדי י"י, וידבר דכי תבואו אל הארץ, שלשתן פתוחות. וספרתם לכם, סתומה. וידבר דבחדש השביעי, פתוחה. וידבר דאך בעשור, סתומה. וידבר דבחמשה עשר יום, וידבר דצו את בני ישראל, ולקחת סלת, שלשתן פתוחות. ויצא בן אשה, סתומה. וידבר דהוצא את המקלל, וידבר דבהר סיני, שתיהן פתוחות. וספרת לך, כי ימוך אחיך, ואיש כי ימכור, וכי ימוך אחיך ומטה, וכי ימוך אחיך עמך, וכי תשיג יד גר, ששתן סתומות. אם בחקותי, ואם לא תשמעו לי, שתיהן פתוחות. ואם בזאת, סתומה. וידבר דאיש כי יפליא, פתוחה. ואם בהמה, סתומה.

מנין הפתוחות שתים וחמישים, והסתומות שש וארבעים.
הכל, שמונה ותשעים:

ספר במדבר

ויהיו בני ראובן, סתומה. לבני שמעון, לבני גד, לבני יהודה, לבני יששכר, לבני זבולון, לבני יוסף, לבני מנשה, לבני בנימין, לבני דן, לבני אשר, בני נפתלי, אלה הפקודים, וידבר דאך את מטה לוי, וידבר דאיש על דגלו, כולן פתוחות, ארבע עשרה. דגל מחנה ראובן, ונסע אהל, דגל מחנה אפרים, דגל מחנה דן, ארבעתן סתומות. אלה פקודי, ואלה תולדות, וידבר דהקרב, וידבר דואני, וידבר דפקוד, חמשתן פתוחות. ולקחת, ויאמר דפקוד, שתיהן סתומות. וידבר דקח, וידבר דנשוא, וידבר דאל תכריתו, וידבר דנשוא, ארבעתן פתוחות. בני מררי, ופקודי בני גרשון, שתיהן סתומות. וידבר דצו, וידבר דאיש או אשה, וידבר דאיש איש כי תשטה, וידבר דאיש או אשה כי יפליא, וידבר דדבר אל אהרן, חמשתן פתוחות. יברכך, יאר, ישא, ושמו, ויהי ביום כלות, ויהי המקריב, כולן סתומות, והן שש. ביום השני, ביום

השלישי, ביום הרביעי, ביום החמישי, הששי, השביעי, השמיני, התשיעי, העשירי, ביום עשתי עשר, ביום שנים עשר, זאת חנוכת, וידבר דבהעלותך, וידבר דקח את הלויים, כולן פתוחות, והן ארבע עשרה. וידבר דזאת אשר ללויים, סתומה. וידבר דויעשו, וידבר דכי יהיה טמא, שתיהן פתוחות. וביום הקים, סתומה. וידבר דעשה לך, ויהי בשנה השנית, שתיהן פתוחות. ויאמר משה לחובב, ויהי בנסוע, שתיהן סתומות. ויהי העם כמתאוננים, ויאמר דאספה לי, ויאמר דהיד י"י תקצר, ותדבר מרים, ארבעתן פתוחות. ויאמר י"י פתאום, סתומה. ויאמר דואביה, וידבר דשלח לך, ויאמר דעד אנה ינאצוני, וידבר דעד מתי, וידבר דכי תבואו, וידבר דבבואכם, כולן פתוחות, והן שש. וכי תשגו, ואם נפש אחת, שתיהן סתומות. ויהיו בני ישראל, פתוחה. ויאמר דמות יומת, סתומה. ויאמר דועשו להם, ויקח קרח, שתיהן פתוחות. וידבר דהבדלו, וידבר דהעלו, וידבר דאמור אל אלעזר, שלשתן סתומות. וילונו, פתוחה. וידבר דהרומו, סתומה. וידבר דוקח מאתם, ויאמר דהשב, ויאמרו בני ישראל, שלשתן פתוחות. ויאמר י"י אל אהרן, סתומה. וידבר י"י אל אהרן, פתוחה. ולבני לוי, סתומה. וידבר דואל הלויים, וידבר דזאת חקת התורה, ויבואו בני ישראל, וידבר דקח את המטה, ארבעתן פתוחות. ויאמר דיען לא האמנתם, וישלח משה, שתיהן סתומות. ויסעו מקדש, פתוחה. וישמע הכנעני, סתומה. ויסעו מהר ההר, פתוחה. אז ישיר, סתומה. וישלח ישראל, פתוחה. וירא בלק, סתומה. וישב ישראל, וידבר דפינחס, וידבר דצורו, ויאמר י"י, ארבעתן פתוחות. בני שמעון, בני גד, בני יהודה, בני יששכר, בני זבולון, בני יוסף, אלה בני אפרים, בני בנימין, אלה בני דן, בני אשר, בני נפתלי, כולן סתומות, והן אחת עשרה. וידבר י"י, פתוחה. ואלה פקודי הלוי, ותקרבה בנות, שתיהן סתומות. ויאמר דכן בנות צלפחד, ויאמר דעלה, שתיהן פתוחות. וידבר משה, סתומה. וידבר דצו, וביום השבת, ובראשי חדשיכם, שלשתן פתוחות. ובחדש הראשון, וביום

הבכורים, שתיהן סתומות. ובחדש השביעי, פתוחה. ובעשור, ובחמשה עשר, וביום השני, השלישי, הרביעי, החמישי, הששי, השביעי, השמיני, כולן סתומות, והן תשע. וידבר משה, וידבר יי, שתיהן פתוחות. ויצאו משה ואלעזר, ויאמר אלעזר, ויאמר דשא, שלשתן סתומות. ומקנה רב, פתוחה. ויאמרו אם מצאנו, ויגשו אליו, שתיהן סתומות. ויאמר אליהם משה, אלה מסעי, שתיהן פתוחות. וישמע הכנעני, וידבר דבערבות, שתיהן סתומות. וידבר דצו את בני ישראל, וידבר דאלה שמות האנשים, וידבר דבערבות מואב, וידבר דדבר אל בני ישראל, ויקרבו ראשי האבות, חמשתן פתוחות. מנין הפתוחות שתיים ותשעים, והסתומות שש ושישים.

הכל, מאה ושמונה וחמישים:

ספר אלה הדברים

ויאמר יי אלי, ונפן ונעבור, וידבר יי אלי, ויאמר יי אלי ראה, ואתחנן, חמשתן סתומות.

ועתה ישראל, כי תוליד בנים, אז יבדיל, ויקרא משה, ארבעתן פתוחות. אנכי, לא תשא, שמור, כבד, לא תרצח, ולא תנאף, ולא תגנוב, ולא תענה, ולא תחמוד, ולא תתאוה, את הדברים, כולן סתומות, אחת עשרה. שמע ישראל, פתוחה. והיה כי יביאך, לא תנסו, כי ישאלך, כי יביאך, ארבעתן סתומות. והיה עקב, פתוחה. כי תאמר, סתומה. כל המצוה, והיה אם שכח, שמע ישראל, בעת ההיא, ועתה ישראל, חמשתן פתוחות. כי הארץ, והיה אם שמוע, כי אם שמור תשמרון, ראה אנכי, והיה כי יביאך, כי ירחיב, כי יכרית, כולן סתומות, והן שבע. כי יקום, פתוחה. כי יסיתך, כי תשמע, בנים אתם, לא תאכל, את זה תאכלו, כל צפור טהורה, כולן סתומות, והן שש. עשר תעשר, פתוחה. מקצה שלש, מקץ שבע, כי יהיה בך אביון, כי ימכר

לך, ארבעתן סתומות. כל הבכור, שמור את חדש, שתיהן פתוחות. שבעה
 שבועות, סתומה. חג הסוכות, פתוחה. שופטים ושוטרים, לא תטע לך, לא
 תזבח, כי ימצא בקרבך, ארבעתן סתומות. כי יפלא, פתוחה. כי תבוא, לא
 יהיה לכהנים, וזה יהיה, וכי יבוא הלוי, כי אתה בא, כי יכרית, כולן סתומות,
 והן שש. וכי יהיה איש, פתוחה. לא תסיג, לא יקום עד, כי תצא למלחמה, כי
 תקרב אל עיר, כי תצור אל עיר, חמשתן סתומות. כי ימצא חלל, פתוחה. כי
 תצא למלחמה, כי תהיין לאיש, כי יהיה לאיש, וכי יהיה באיש, לא תראה
 את שור, לא תראה את חמור, לא יהיה כלי, כולן סתומות, והן שבע. כי
 יקרא, פתוחה. כי תבנה, לא תחרוש, גדילים תעשה, כי יקח איש, ואם אמת
 היה, כי ימצא איש, כי יהיה נערה, ואם בשדה, כי ימצא איש נערה, לא יקח
 איש, לא יבוא פצוע דכא, לא יבוא ממזר, לא יבוא עמוני, לא תתעב אדומי,
 כי תצא מחנה, לא תסגיר, לא תהיה קדשה, לא תשיך, כי תדור, כי תבוא
 בכרם, כי תבוא בקמת רעך, כי יקח איש אשה ובעלה, כי יקח איש אשה
 חדשה, כי ימצא איש, השמר בנגע הצרעת, כי תשה, לא תעשוק, לא יומתו,
 לא תטה, כי תקצור, כי תחבוט, כי יהיה ריב, כי ישבו אחים, כי ינצו אנשים,
 לא יהיה לך בכיסך, כולן סתומות, והן חמש ושלושים. זכור, והיה כי תבוא,
 שתיהן פתוחות. כי תכלה, היום הזה, שתיהן סתומות. ויצו משה וזקני,
 פתוחה. וידבר משה, ויצו משה את העם, ארור האיש, ארור מקלה, ארור
 מסיג, ארור משגה, ארור מטה, ארור שוכב עם כל בהמה, ארור שוכב עם
 אחותו, ארור שוכב עם חותנתו, ארור מכה, ארור לוקח, ארור אשר לא יקים,
 כולן סתומות, והן שלש עשרה. והיה אם שמוע, והיה אם לא תשמע, שתיהן
 פתוחות. אלה דברי הברית, סתומה. ויקרא משה אל כל ישראל, אתם
 נצבים, שתיהן פתוחות. והיה כי יבואו, כי המצוה, ראה נתתי, שלשתן
 סתומות. וילך משה, פתוחה. ויקרא משה, סתומה. ויאמר יי' אל משה הן,

האזינו השמים, ויבוא משה, וידבר י"י אל משה בעצם, וזאת הברכה, חמשתן פתוחות. וזאת ליהודה, סתומה. וללוי, פתוחה. לבנימין, וליוסף, ולזבולון, ולגד, וללן, ולאשר, ויעל משה, כולן סתומות, והן שבע. מנין הפתוחות של ספר זה ארבע ושלשים, והסתומות מאה ארבע ועשרים. הכל, מאה ושמונה וחמישים. ומנין פתוחות כל התורה מאתים ותשעים, ומנין הסתומות שלש מאות תשעה ושבעים. הכל, שש מאות שישים ותשעה:

צורת שירת האזינו

כל שיטה ושיטה יש באמצעה רווח אחד כצורת הפרשה הסתומה, ונמצאת כל שיטה חלוקה לשתיים. וכותבין אותה בשבע ושישים שיטות. ואלו הן התיבות שבראש כל שיטה ושיטה, ואלו הן התיבות שבראש כל חצי שיטה אחרונה, שהן באמצע הדף, האזינו, יערוף, כשעירים, כי, הצור, אל, שיחת, הלי"י, הלוא,

זכור,

בהנחל,

יצב,

כי,

ימצאהו,

יסובבנהו,

כנשר,

י"י,

ירכיבהו,

ויניקהו,

חמאת,

בני,

ודם,

שמנת,

וינבל,

בתועבות,

אלהים,

לא,

ותשכח,

מכעס,

אראה,

בנים,

כיעסוני,

בגוי,

ותיקד,

ותלהט,

חצי,

וקטב,

עם,

גם,

אשביתה,

פן,

ולא,

ואין,

יבינו,

ושנים,

וי"י,

ואויבנו,

ומשדמות,

אשכלות,

וראש,

חתום,

לעת,

וחש,

ועל,

ואפס,

צור,

ישתו,

יהי,

ואין,

מחצתי,

כי,

אם,

אשיב,

אשכיר,

מדם,

הרנינו,

ונקם.

ותשמע,

תזל,

וכרביבים,

הבו,

כי,

צדיק,

דור,

עם,

הוא,

שאל,

בהפרידו,

למספר,
יעקב,
ובתוהו,
יצרנהו,
יפרוש,
ואין,
ויאכל,
ושמן,
עם,
עם,
וישמן,
ויטוש,
יקניאוהו,
יזבחו,
חדשים,
צור,
וירא,
ויאמר,
כי,
הם,
ואני,
כי,
ותאכל,

אספה,

מזי,

ושן,

מחוץ,

אמרתי,

לולי,

פן,

כי,

לו,

איכה,

אם,

כי,

כי,

ענבמו,

חמת,

הלא,

לי,

כי,

כי,

כי,

ואמר,

אשר,

יקומו,

ראו,

אני,

ואין,

ואמרת,

ותאחו,

ולמשנאי,

וחרבי,

מראש,

כי,

וכפר:

שירת הים

שירת הים כותבין אותה בשלשים שיטה.

שיטה ראשונה כדרכה,

ושאר השיטות, אחת מניחין באמצעה רווח אחד, ואחת מניחין הרווח בשני מקומות באמצעה, עד שתימצא השיטה חלוקה לשלש, ונמצא רווח כנגד הכתב וכתב כנגד הרווח.

וזו היא צורתה,

כל התורה כולה, בין בשירות בין בשאר הכתב, יתכוון שתהא אות סמוכה לחברתה ביותר, ולא תדבק בה, ולא תתרחק ממנה, כדי שלא תיראה התיבה כשתי תיבות, אלא יהיה בין אות לאות כחוט השערה.

ואם הרחיק אות מאות, עד שתיראה התיבה כשתי תיבות לתינוק שאינו
רגיל - הרי זה פסל, עד שיתקן: